

Развой на поминъцитѣ въ Сливенъ презъ робството подѣ турцитѣ.

Сливенскитѣ търговци, чаршия и панаиръ.

(Общи бележки).

Политичния обратъ отъ време падането на българската столица (1393 г.) подѣ турцитѣ неминуемо се последва и отъ други обрати въ живуването на българитѣ: духовенъ и икономиченъ. Тукъ не става дума само за промѣнянето вида на властѣта въ една и сѣща държава, а—за обезличаване на такава държава, за кореннитѣ промѣни въ нейнитѣ учреждения даже и въ цѣлия ѣ битѣ, за замѣнянето въ нея на единъ господстващъ народъ съ другъ.

Въ замѣна на загубитѣ ни въ политичното и духовното поле, изпѣква новия тласкъ въ икономичния развой подѣ турцитѣ. Предимствата на тоя развой не се дължатъ на турцитѣ, като на по-зрѣлъ отъ насъ народъ въ индустрията или търговията, а—на тѣкмо обратното. Като скотовѣдски и то до скоро чисто номадски народъ, турцитѣ почнаха завоеванията си съ грабежи и ги овѣнчаха съ такива. Тия имъ грабежи не докосваха само присѣжитѣ чѣрти на тѣхния героизмъ, но и домашнитѣ имъ икономични нужди. *Садединъ* изрично пише, че когато турцитѣ нахѣлтали въ Югоизточна България презъ 1361—1362 г., тѣ се награбили най-вече съ *дрехи*. Дори до последно време единствения турски занаятъ, попѣлващъ домашнитѣ имъ нужди е билъ само *хасърджийството* (рогозарството). Турцитѣ идатъ като завоеватели, господаруватъ политично петъ вѣка и за това пѣкъ оставатъ икономично роби на „гяуритѣ“ дори до днесъ. Болшинството отъ занаятитѣ и цѣлата търговия не сѣ били въ тѣхни, а въ чужди рѣце.

Предъ насъ се изпѣчватъ две маси, раздѣлени една отъ друга по произходъ и религия: турци като *потрѣбители*, и „гяури“ като *производители*. Последнитѣ трѣбваше да удовлетворяватъ не само своитѣ нужди, но и двойно по-голѣмитѣ на турцитѣ, като политични господари и обществени паразити — султани, бейове и паши. Отъ тукъ и новия тласкъ на балканското производство. Турското излежаване е баснословно, а труда на търпеливия, работенъ „гяуринъ“ е попрѣсканъ, свѣрхъ това, съ кръвѣта и пепельта на цѣли петъ вѣка. Всѣко чедо на Мохамеда, още преди да е въ сила да си навива чалмата или да си опасва пояса, се е готвѣло за „бей“ или